

Ceturtdiena, 2018. gada 13. decembra

P8_TA(2018)0528

Blokķēde: progresīva tirdzniecības politika**Eiropas Parlamenta 2018. gada 13. decembra rezolūcija par blokķēdi: progresīvu tirdzniecības politiku (2018/2085(INI))**

(2020/C 388/15)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 207. panta 3. punktu un 218. pantu,
- ņemot vērā Vispārējo vienošanos par pakalpojumu tirdzniecību,
- ņemot vērā Pasaules Tirdzniecības organizācijas (PTO) Informācijas tehnoloģiju nolīgumu,
- ņemot vērā PTO darba programmu par e-komerciju,
- ņemot vērā PTO Tirdzniecības atvieglošanas nolīgumu,
- ņemot vērā Pasaules Muitas organizācijas pārskatīto Kioto konvenciju,
- ņemot vērā 2016. gada 26. maija rezolūciju par virtuālajām valūtām ⁽¹⁾,
- ņemot vērā 2016. gada 5. jūlija rezolūciju par jaunu progresīvu un inovatīvu turpmāko stratēģiju tirdzniecības un ieguldījumu jomā ⁽²⁾,
- ņemot vērā 2017. gada 12. decembra rezolūciju “Virzība uz digitālās tirdzniecības stratēģiju” ⁽³⁾,
- ņemot vērā 2017. gada 16. maija rezolūciju par muitas dienestu darbības un pārvaldības ārējo aspektu izvērtēšanu kā tirdzniecības veicināšanas un nelikumīgas tirdzniecības apkarošanas rīku ⁽⁴⁾,
- ņemot vērā 2017. gada 12. septembra rezolūciju par starptautiskās tirdzniecības un ES tirdzniecības politikas ietekmi uz globālajām vērtības ķēdēm ⁽⁵⁾,
- ņemot vērā Kopīgo deklarāciju par tirdzniecību un sieviešu iespēju veicināšanu ekonomikas jomā, kas tika pieņemta PTO Ministru konferencē Buenosairesā 2017. gada decembrī ⁽⁶⁾,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 27. aprīļa Regulu (ES) 2016/679 par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula — GDPR) ⁽⁷⁾,
- ņemot vērā Komisijas priekšlikumu par horizontāliem noteikumiem attiecībā uz pārrobežu datu plūsmām saistībā ar personas datu aizsardzību (ES tirdzniecības un investīciju nolīgumos),
- ņemot vērā Komisijas ziņojumu Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Ziņojums par stratēģijas “Tirdzniecība visiem” īstenošanu — Progresīvas tirdzniecības politikas īstenošana globalizācijas iespēju izmantošanai” (COM(2017)0491),
- ņemot vērā Apvienotās Karalistes Zinātnes padomes galvenā zinātniskā padomnieka 2016. gada ziņojumu “Distributed Ledger Technology: beyond block chain” [“Sadalītās virsgrāmatas tehnoloģija — kas vairāk par blokķēdi”] ⁽⁸⁾,

⁽¹⁾ OV C 76, 28.2.2018., 76. lpp.

⁽²⁾ OV C 101, 16.3.2018., 30. lpp.

⁽³⁾ OV C 369, 11.10.2018., 22. lpp.

⁽⁴⁾ OV C 307, 30.8.2018., 44. lpp.

⁽⁵⁾ OV C 337, 20.9.2018., 33. lpp.

⁽⁶⁾ https://www.wto.org/english/thewto_e/minist_e/mc11_e/genderdeclarationmc11_e.pdf

⁽⁷⁾ OV L 119, 4.5.2016., 1. lpp.

⁽⁸⁾ https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/492972/gs-16-1-distributed-ledger-technology.pdf

Ceturtdiena, 2018. gada 13. decembra

- ņemot vērā Apvienoto Nāciju Organizācijas tirdzniecības veicināšanas un elektroniskās uzņēmējdarbības centra (ANO/CEFACT) 2018. gada balto grāmatu par blokķēžu tehniskajiem lietojumiem,
  - ņemot vērā 21 ES dalībvalstu un Norvēģijas 2018. gada 10. aprīļa deklarāciju par Eiropas partnerības izveidi blokķēžu tehnoloģijas jomā ⁽¹⁾, pēc kā tai pievienojās vēl piecas dalībvalstis, palielinot pašreizējo parakstītājvalstu skaitu līdz 27,
  - ņemot vērā to, ka Komisija 2018. gada 1. februārī paziņoja par ES Blokķēžu novērošanas centra un foruma izveidošanu ⁽²⁾,
  - ņemot vērā Padomes 2017. gada 19. oktobra secinājumus ⁽³⁾,
  - ņemot vērā Reglamenta 52. pantu,
  - ņemot vērā Starptautiskās tirdzniecības komitejas ziņojumu un Rūpniecības, pētniecības un enerģētikas komitejas un Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komitejas atzinumus (A8-0407/2018),
- A. tā kā šajā ziņojumā blokķēde, ja vien nav noteikts savādāk, tiks uzskatīta par privātu, slēgtu sadalītās virsgrāmatas tehnoloģiju (DLT), kas ietver datubāzi, kuru veido secīgi datu bloki, ko pievieno saskaņā ar tīkla operatoru konsensu;
- B. tā kā dažādās gadījumu izpētēs un nozarēs gūtais ieguvums no privāto/publisko un slēgto/atvērto blokķēžu sajaukuma būs atšķirīgs;
- C. tā kā blokķēdes katrs bloks satur jaucēj kodu, kas verificē iepriekšējo bloku datus, tādejādi ļaujot atsevišķām personām iesaistīties darījumos ar lielāku uzticamības pakāpi un pārskatatbildību, jo virsgrāmatā glabātus datus nevar viegli viltot;
- D. tā kā atklātā pirmkoda blokķēdes tehnoloģija ir pamatā slēgto blokķēžu izplatībai visā pasaulē, palīdzot palielināt dalībnieku uzticēšanās līmeni konkrētā ar uzņēmējdarbību saistītā tīklā;
- E. tā kā blokķēde varētu ļaut noteiktiem administratoriem skaidri definēt dalībnieku lomas, atbildību, piekļuves līmeņus un validācijas tiesības;
- F. tā kā globālās tirdzniecības pamatā ir piegādes ķēžu sektors, kura aplēstā vērtība ir EUR 16 triljoni un kurā pastāvošās augstās darījumu izmaksas un apgrūtinātās administratīvās formalitātes rada sarežģītus procesus un sistēmas, kurās var rasties kļūdas;
- G. tā kā ir sāktas izmēģinājuma iniciatīvas ar daudzsološu potenciālu samazināt transporta izmaksas, padarīt nozari videi draudzīgāku un veicināt ekonomikas sniegumu;
- H. tā kā 45 valstīs visā pasaulē ir izstrādātas vismaz 202 valdību blokķēdes iniciatīvas un jo īpaši Āzijas un Klusā okeāna reģiona, Dienvidamerikas un Ziemeļamerikas un Tuvo Austrumu reģiona tautsaimniecības investē tirdzniecībai paredzētās blokķēdes tehnoloģijās;
- I. tā kā blokķēde var veicināt un uzlabot ES tirdzniecības politiku, piemēram, brīvās tirdzniecības nolīgumus (BTN), savstarpējās atzīšanas līgumus (MRA), jo īpaši atzīto uzņēmēju (AEO) savstarpējās atzīšanas līgumus, lēmumus par datu aizsardzības līmeņa pietiekamību un tirdzniecības aizsardzības pasākumus;

⁽¹⁾ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/european-countries-join-blockchain-partnership>

⁽²⁾ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-521_en.htm

⁽³⁾ <http://www.consilium.europa.eu/media/21620/19-euco-final-conclusions-en.pdf>

Ceturtdiena, 2018. gada 13. decembra

- J. tā kā blokķēdei ir lielas iespējas uzlabot pārredzamību un izsekojamību visā piegādes ķēdē, palielināt dalībnieku uzticību attiecīgajam tīklam, racionalizēt muitas pārbaudes un normatīvo atbilstību, samazināt darījumu izmaksas un stiprināt datu nemainīgumu un drošību un darboties kā korupcijas apkarošanas instruments; tā kā iespējamie ieguvumi līdzī nes vairākas problēmas, piemēram kiberapdraudējumu,
- K. tā kā blokķēde var nodrošināt pārredzamības sistēmu piegādes ķēdē, samazināt korupciju, atklāt izvairīšanos no nodokļu maksāšanas, ļaut izsekot nelikumīgus maksājumus un novērst nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju ar tirdzniecības starpniecību (TBML); tā kā pastāv riski, kas saistīti ar atvērtu blokķēdes lietotņu izmantošanu noziedzīgām darbībām, tostarp lai izvairītos no nodokļu maksāšanas, apietu nodokļus vai ar tirdzniecības starpniecību legalizētu nelikumīgi iegūtus līdzekļus; tā kā Komisijai un dalībvalstīm šie jautājumi ir steidzami jāuzrauga un jārisina;
- L. tā kā blokķēde starptautiskajā tirdzniecībā joprojām ir attīstības stadijā un tāpēc tai ir vajadzīga inovācijām labvēlīga, iespējosa un veicinoša pieeja, kas nodrošina tiesisko noteiktību, vienlaikus veicinot patērētāju, investoru un vides aizsardzību, palielinot šīs tehnoloģijas sociālo vērtību, mazinot digitālo plaisu un uzlabojot pilsoņu digitālās prasmes;
- M. tā kā blokķēdes tehnoloģija var nodrošināt visām tirdzniecībā iesaistītajām pusēm — gan publiskām, gan privātām — pastāvīgu reāllaika piekļuvi nemanipulējamai, laika apzīmogotai datubāzei, kurā glabājas ar darījumiem saistīti dokumenti, tādējādi palīdzot veidot uzticību, izvairīties no atbilstības jautājumiem un cīnīties pret viltotu preču vai dokumentu izmantošanu;
- N. tā kā dažas ES reģionu un lielpilsētu teritorijas jau ir sākušas attīstīt šo tehnoloģiju īpašos projektos un programmās, izmantojot katra savus raksturlielumus un veidojot tīklus paraugprakses izplatīšanai,

ES tirdzniecības politika

1. atzīst, ka, neraugoties uz iepriekšējiem panākumiem tirdzniecības jomā, ES BTN ir liels neizmantots potenciāls un tas vēl nav pilnībā izmantots, jo vidēji tikai 67 % ES eksportētāju un 90 % ES importētāju izmanto preferenciālos tarifus gan ES, gan tās partnervalstīs vai reģionos un atbalsta tādu tehnisko risinājumu analīzi, kas var palielināt BTN izmantošanu un eksportu; norāda, ka eksportētāji varētu augšupielādēt visus savus dokumentus valsts sektora iestādes lietojumprogrammā, kuras pamatā ir blokķēde, un pierādīt atbilstību BTN piešķirtajam preferenciālajam režīmam, piemēram, kvalificēšanos preferenciāliem izcelsmes noteikumiem, sanitārajiem un fitosanitārajiem (SPS) noteikumiem un tirdzniecības un ilgtspējīgas attīstības (DRD) noteikumiem; uzskata, ka blokķēde varētu uzlabot noteikumus par kumulāciju brīvās tirdzniecības nolīgumos;
2. uzskata, ka procedūras sertifikātu iegūšanai gan attiecībā uz preferenciāliem, gan nepreferenciāliem izcelsmes noteikumiem ir uzņēmumiem dārgas un apgrūtinājošas; uzskata, ka preferenciālo noteikumu gadījumā blokķēde var palīdzēt noteikt preces ekonomisko pilsonību; turklāt uzskata, ka nepreferenciālo izcelsmes noteikumu piemērošanas gadījumā blokķēde varētu palīdzēt Savienībai proporcionāli izmantot tirdzniecības aizsardzības instrumentus, nodrošinot pārredzamību attiecībā uz to preču izcelsmi, kuras nonāk Eiropas tirgū, un pārskatu par importa pieplūdumu, lai uzņēmumiem nodrošinātu vienlīdzīgākus konkurences apstākļus;
3. uzsver, ka blokķēdei ir potenciāls atbalstīt tirdzniecību un ilgtspējīgas attīstības programmu, nodrošinot izejvielu un preču izcelsmes uzticamību, pārredzamas ražošanas procedūras un piegādes ķēdes un uzticību to atbilstībai starptautiskajiem noteikumiem darba, sociālo un vides tiesību un pienākumu jomā, ņemot vērā to īpašo nozīmi attiecībā uz konfliktu izrakošiem, kultūras preču nelikumīgu tirdzniecību, eksporta kontroli un korupciju; uzsver, ka blokķēde varētu dot ieguldījumu uzņēmumu ilgtspējā un veicināt atbildīgu uzņēmējdarbības praksi;

Ceturtdiena, 2018. gada 13. decembra

4. uzskata, ka īpaši atzīto uzņēmēju (AEO) savstarpējās atzišanas līgumi (MRA) ļauj uzņēmumiem dažādot piegādes ķēdes, saīsinot muitas procedūrām vajadzīgo laiku un samazinot izmaksas; norāda, ka ir jārisina ar īstenošanu saistīti jautājumi; ir pārliecināts, ka blokķēde piedāvā iespēju samazināt ar AEO MRA izpildi saistīto nenoteiktību, izmantojot vienotu datu apmaiņu;

Muitas darbības un tirdzniecības atvieglošanas ārējie aspekti

5. ļoti atzinīgi vērtē tirdzniecības atvieglošanas nolīgumu (TAN); uzskata TAN par pamatu, kas PTO dalībniekiem dod iespēju meklēt citus tirdzniecības atvieglošanas veidus, tostarp izmantojot blokķēdi; atzinīgi vērtē ES centienus saglabāt un stiprināt PTO un apņemšanos ieviest uz noteikumiem balstītu tirdzniecības sistēmu, lai nodrošinātu vienlīdzīgus konkurences apstākļus un panāktu pasaules tirdzniecības noteikumu izpildi;

6. uzskata, ka blokķēde varētu ļaut muitas dienestiem automātiski iegūt muitas deklarācijām vajadzīgo informāciju, samazināt vajadzību pēc manuālām pārbaudēm un dokumentācijas un nodrošināt precīzu un atjauninātu informāciju par ES ievesto preču statusu un raksturlielumiem visām iesaistītajām personām vienlaicīgi, tādējādi uzlabojot izsekošanas un identificēšanas iespējas un pārredzamību;

7. uzskata, ka digitalizācija ļaus nodrošināt efektīvāku un pārredzamāku informācijas apmaiņu; uzskata, ka blokķēde var nodrošināt iespēju ražotājiem, laboratorijām, loģistikas operatoriem, regulatoriem un patērētājiem piekļūt visai vajadzīgajai informācijai, piemēram, saistībā ar izcelsmes vietu, testiem, sertifikātiem un licencēm, un apmainīties ar to; norāda, ka blokķēde varētu arī palīdzēt pienācīgā e-sertifikātu izsniegšanā; uzskata, ka digitalizācija un lietojumu izmantošana visā piegādes ķēdē ir gan priekšnosacījums, lai blokķēde būtu pilnībā funkcionāla, gan arī to papildina; norāda, ka digitalizācijas jomā starp dalībvalstīm pastāv būtiskas atšķirības;

8. uzskata, ka blokķēžu tehnoloģiju ieviešana visā piegādes ķēdē var palielināt globālās tirdzniecības efektivitāti, ātrumu un apjomu, ierobežojot izmaksas, kas saistītas starptautiskajiem darījumiem, un palīdzēt uzņēmumiem rast jaunus tirdzniecības partnerus, kā arī var palielināt patērētāju aizsardzību un uzticēšanos digitālajai tirdzniecībai;

9. uzsver šādus blokķēdes lietderību, jo īpaši šādus aspektus:

a) tā stiprina pārlicību gan par preču izcelsmi, gan intelektuālā īpašuma tiesībām, tādējādi samazinot risku, ka nelikumīgas preces, tostarp neīstas un viltotas preces, tiek iepludinātas piegādes ķēdē;

b) sniedz iestādēm precīzu informāciju par to, kad prece varētu būt bojāta/manipulēta piegādes ķēdē;

c) uzlabo pārredzamību un izsekojamību, ļaujot visiem dalībniekiem reģistrēt darījumus un apmainīties ar šo informāciju tīklā,

d) veicina patērētāju tiesību aizsardzību un uzticēšanos, sniedzot viņiem detalizētu informāciju par ražojumu izcelsmi;

e) samazina piegādes ķēdes pārvaldības izmaksas, novēršot vajadzību pēc starpniekiem un ar to saistītās izmaksas, kā arī likvidējot nepieciešamību sagatavot, transportēt un apstrādāt dokumentus papīra formātā;

f) uzlabo pareiza nodokļa un PVN maksājumu piemērošanu un ieņēmumu iekasēšanu tirdzniecības politikas ietvaros, un

Ceturtdiena, 2018. gada 13. decembra

g) samazina kopējo preču tranzīta laiku, automatizējot uzdevumus, ko parasti veic manuāli; norāda uz saistītajiem ieguvumiem, ko tā jo īpaši rada tiešlaika piegādes ķēdēm, gan samazinot izmaksas, gan loģistikas nozares oglekļa pēdu;

10. norāda, ka noziedznieki var manipulēt ar likumīgu tirdzniecību, lai slēptu savas nelikumīgās darbības, piemēram, nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju ar tirdzniecības starpniecību, sagrozot nepieciešamos dokumentus, piemēram, attiecīgo precī novērtējot pārāk augstu vai pārāk zemu; uzskata, ka blokķēde var ļaut muitai un citām iestādēm laikus, ātri un koordinēti veikt nepieciešamās darbības, lai atmaskotu nelikumīgas finanšu plūsmas;

Pārrobežu datu plūsmas un datu aizsardzība

11. atzīst pārrobežu datu plūsmas par neatņemamu starptautiskās preču un pakalpojumu tirdzniecības un blokķēdes arhitektūras funkciju;

12. izceļ blokķēdes nozīmi darījumu validēšanā starptautiskās piegādes ķēdē, definējot dalībnieku piekļuves līmeņus un validācijas procedūras;

13. norāda uz saistību starp blokķēdi un pārrobežu datu plūsmām tirdzniecībā; norāda, ka privāts, slēgts virsgrāmatu tīkls var nodrošināt uzticēšanos starp platformām, integrējot datus no vairākiem avotiem; atzīst pārrobežu datu plūsmu pieaugošo nozīmi gan izaugsmei, gan darbvietām; uzsver atšķirību blokķēdēs starp personas datiem un datiem, kas nav personas dati;

14. atzīst problēmu, ko rada saistība starp blokķēdēm un Vispārīgās datu aizsardzības regulas (VDAR) īstenošanu; uzsver, ka blokķēdes ieviešana būtu jāaskaņo ar spēkā esošajiem un turpmākajiem ES tiesību aktiem par datu aizsardzību un privātuma noteikumiem; uzsver, ka blokķēdes tehnoloģija var nodrošināt risinājumus VDAR "integrētas datu aizsardzības" noteikumu īstenošanai, pamatojoties uz kopīgajiem principiem, kas garantē drošus un pašpārvaldītus datus; uzsver VDAR ierobežoto ietekmi uz tiem komercdarījumiem, kas veikti blokķēdē, jo privātās slēgtās blokķēdēs nav pieejami personas dati; tomēr atzīst, ka ir nepieciešami attiecīgi aizsardzības pasākumi un regulatīvā uzraudzība; uzsver, ka VDAR piemēro tikai tad, ja runa ir par personas datiem; aicina Komisiju šo jautājumu izskatīt sīkāk;

15. atzīst, ka blokķēdes ir jāizstrādā tā, lai tajās tiktu ievērotas tiesības tikt aizmirstam, un norāda, ka pārbaudītiem blokķēdes un blokķēdes lietojumprogrammu lietotājiem saskaņā ar viņu piekļuves tiesībām vienmēr vajadzētu būt piekļuvei visiem datiem, kas attiecas uz darījumiem, kuros tie ir tieši vai netieši iesaistīti;

16. atkārtoti aicina ieviest noteikumus, kas ļautu pilnībā darboties digitālajai ekosistēmai un veicinātu pārrobežu datu plūsmas iekļaušanu brīvās tirdzniecības nolīgumos; šajā saistībā norāda, ka lēmumi par datu aizsardzības līmeņa pietiekamību neveicina datu, kas nav personas dati, brīvu apriti; tādēļ aicina Komisiju sarunu ceļā vienoties par saistošu un izpildāmu apņemšanos attiecībā uz datu, tostarp tādu, kas nav personas dati, pārsūtīšanu BTN ietvaros;

17. uzsver, ka blokķēde ir jauna datu glabāšanas un pārvaldības paradigma, kas spēj decentralizēt cilvēku savstarpējās mijiedarbības veidus un tirgus, banku darbību un starptautisko tirdzniecību. uzsver, ka blokķēžu izplatības pieaugums rada gan iespējas, gan problēmas saistībā ar datu aizsardzību, pārredzamību un finanšu noziegumiem, jo dati pēc ievadīšanas un kopīgošanas ar visām iesaistītajām pusēm ir nemaināmi, kas arī nodrošina blokķēdes drošību un integritāti; prasa darīt visu iespējamo, tostarp valstu līmenī, lai garantētu šīs tehnoloģijas neviltojamo un nemaināmo raksturu un to, ka netiek apdraudētas pamattiesības uz datu aizsardzību;

18. atzīst problēma, ko rada saistība starp blokķēžu tehnoloģijām un ES datu aizsardzības regulējuma, proti, Vispārīgās datu aizsardzības regulas (VDAR), īstenošanu, un atgādina, ka tā rezultātā šī saistība varētu atklāt pretrunu starp pamattiesību aizsardzību, no vienas puses, un inovāciju veicināšanu, no otras puses; uzskata par nepieciešamu nodrošināt, ka blokķēdes pilnībā iekļaujas ES datu aizsardzības regulējumā un pilnībā atbilst ES tiesību aktos noteiktajiem principiem, jo īpaši attiecībā uz personas datu apstrādi kā pamattiesībām saskaņā ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 8. panta 1. punktu un LESD 16. panta 1. punktu;

Ceturtdiena, 2018. gada 13. decembra

19. turklāt uzsver, ka blokkēdes, daļēji iepriekš minētās pretrunas dēļ, nekādā ziņā automātiski neatbalsta datu suverenitāti, un tādēļ tās ir īpaši jāizstrādā, ņemot vērā, ka tās var arī apdraudēt datu aizsardzību;

20. uzsver, ka pienācīgi izstrādātai blokkēžu tehnoloģijai būtu jāatbilst “integrētas datu aizsardzības” principam, kas ļauj datu subjektiem labāk kontrolēt savus datus saskaņā ar VDAR; turklāt uzsver arī to, ka personas dati blokkēdē parasti nav anonīmi, tādējādi blokkēde ietilpst VDAR darbības jomā; uzstāj, ka blokkēdēm ir jābūt pilnībā saderīgām ar ES tiesību aktiem, tostarp gadījumos, kad tās izmanto personas datu apstrādei; šajā sakarībā iesaka blokkēdēs un lietotnēs integrēt mehānismus, kas nodrošina, ka dati var būt pilnīgi anonīmi, tādējādi garantējot, ka tur glabājas tikai tādi dati, kas nav saistīti ar identificētu vai identificējamu fizisku personu;

21. uzsver, ka blokkēžu lietotnēs nākotnē būtu jāievieš mehānismi, kas aizsargā personas datus un lietotāju privātumu, un jānodrošina, ka dati var būt pilnībā anonīmi; aicina Komisiju un dalībvalstis finansēt pētniecību, jo īpaši akadēmisko pētniecību, un inovāciju par jaunām blokkēžu tehnoloģijām, kuras ir saderīgas ar VDAR un kuru pamatā ir integrētas datu aizsardzības princips, piemēram, *zk-SNARK* (“zero-knowledge Succinct Non-Interactive Arguments of Knowledge”);

22. uzskata —lai nepieļautu personas datu aizsardzības pamattiesību pārkāpumus, blokkēžu tehnoloģijas nebūtu jāizmanto personas datu apstrādei, kamēr lietotāja organizācija nespēj garantēt VDAR ievērošanu un jo īpaši nodrošināt tiesību uz datu labošanu un dzēšanu aizsardzību;

23. uzsver, ka blokkēžu lietotāji vienlaikus var būt personas datu, kurus viņi augšupielādē virsgrāmatā, kontrolētāji un apstrādātāji, ja viņi glabā pilnu virsgrāmatas kopiju savā datorā;

24. norāda, ka gadījumos, kad blokkēdē ir ietverti personas dati, blokkēžu tehnoloģiju nemainīgais raksturs varētu būt nesaderīgs ar VDAR 17. pantā paredzētajām “tiesībām uz dzēšanu”;

25. ar bažām norāda, ka gadījumos, kad blokkēdē ir ietverti personas dati, datu kopiju skaits pieaugums blokkēdēs, visticamāk, nebūs savienojams ar VDAR 5. pantā paredzēto datu apjoma samazināšanas principu;

26. aicina Eiropas Datu aizsardzības kolēģiju pieņemt pamatnostādnes un ieteikumus, lai nodrošinātu, ka blokkēžu tehnoloģija atbilst ES tiesību aktiem;

27. pauž bažas par to, ka nav nekādas atsaucis uz nopietnajām sekām, ko rada blokkēžu tehnoloģijas, jo īpaši tādās jomās kā cīņa pret nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju, izvairīšanās no nodokļu maksāšanas un terorisma finansēšana; uzskata, ka jebkāda blokkēdes tehnoloģiju izmantošana būtu jāpakārto tam, ka tiek skaidri noteikts, kas tiks glabāts blokkēdē un kas ārpus tās, personas datus glabājot ārpus ķēdes;

Mazie un vidējie uzņēmumi (MVU)

28. uzskata, ka ar blokkēdi saistīta inovācija un veicināšana var radīt MVU ekonomiskas iespējas internacionalizēties un pārvarēt ar eksportu saistīto izmaksu radītās grūtības, atvieglojot mijiedarbību ar patērētājiem, muitas dienestiem, starptautiskām un vietējām regulatīvām iestādēm un citiem piegādes ķēdē iesaistītiem uzņēmumiem; piebilst, ka blokkēdes infrastruktūra var palīdzēt ātri un bez lielām izmaksām laist tirgū produktus un pakalpojumus;

29. izceļ ieguvumus, ko blokkēde varētu dot MVU, ļaujot izmantot vienādranga komunikāciju, sadarbības rīkus un drošus maksājumus, kas atvieglo darījumdarbību, un līdz ar viedo līgumu izmantošanu samazina nemaksāšanas risku un līguma izpildes juridisko procedūru izmaksas; atzīst vajadzību nodrošināt, ka starptautiskajā tirdzniecībā, izstrādājot blokkēdes, tiek iekļauti MVU; uzsver, ka šobrīd viedie līgumi var nebūt pietiekami izstrādāti, lai tos uzskatītu par juridiski izpildāmiem kādā no nozaru regulējumiem, un ka ir nepieciešami turpmāki risku novērtējumi;

Ceturtdiena, 2018. gada 13. decembra

30. atzīst iespējas, tostarp attiecībā uz MVU, saistībā ar blokķēžu tehnoloģijas ieviešanu kā daļu no ES tirdzniecības politikas, kas cita starpā varētu nodrošināt zemākas darījumu izmaksas un lielāku efektivitāti; turklāt atzīst, ka blokķēžu tehnoloģija piedāvā iespēju uzlabot uzticēšanos un paļāvību pašreizējai tirdzniecības sistēmai, nodrošinot darījumu nemainīgu reģistrēšanu; tomēr atzīst, ka gadījumos, kas neietilpst ES tirdzniecības politikas darbības jomā, šīs tehnoloģijas izmantošana var radīt nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas risku un atvieglot organizētās noziedzības finansēšanu;

Sadarbspēja, mērogojamība un mijiedarbība ar saistītām tehnoloģijām

31. saistībā ar starptautiskās tirdzniecības tīklu paplašināšanu ņem vērā mērogojamības problēmas, kas saistītas ar blokķēžu sistēmu ieviešanu;

32. norāda uz dažādu ar darījumiem saistītu blokķēžu enkura datu izplatīšanu atsevišķās privātās un publiskās virsrāmās; atzīst, ka arvien pieaug vajadzība izstrādāt globālas sadarbības standartus, kas ļautu integrēt darījumus starp blokķēdēm ap preces virzību piegādes ķēdē, lai veicinātu sistēmu, tostarp novecojušu sistēmu, sadarbību; aicina Komisiju pastiprināt sadarbību ar Starptautisko Standartizācijas organizāciju (ISO) un citām attiecīgām standartizācijas struktūrām;

33. apsver blokķēžu tehnoloģiju iespējamo mijiedarbību ar citām starptautiskās tirdzniecības inovācijām; uzsver, ka ir jāanalizē iespējas un problēmas, kas saistītas ar blokķēžu tehnoloģiju attīstību; aicina turpināt pētījumus par to piemērojamību digitālajai pārveidei un starptautiskās tirdzniecības automatizācijai, kā arī publiskajam sektoram, jo īpaši saskaņā ar programmu "Digitālā Eiropa";

Secinājumi

34. aicina Komisiju sekot līdzi norisēm blokķēdes jomā, jo īpaši pašreizējiem izmēģinājuma projektiem /iniciatīvām starptautiskajā piegādes ķēdē, kā arī muitas un regulatīvo procesu ārējo aspektu jomā; aicina Komisiju, iesaistot attiecīgos ģenerāldirektorātus, izstrādāt horizontālu stratēģijas dokumentu par blokķēžu tehnoloģiju ieviešanu tirdzniecībā un piegādes ķēžu pārvaldībā, kā arī intelektuālā īpašuma jomā, un jo īpaši saistībā ar cīņu pret viltošanu; aicina Komisiju novērtēt blokķēdes tiesiskos un pārvaldības aspektus un to, vai blokķēde piedāvā labākus risinājumus esošajām un jaunajām tehnoloģijām, ar kurām var risināt pašreizējās problēmas ES tirdzniecības politikā; aicina Komisiju sekot līdzi norisēm blokķēdes jomā, jo īpaši pašreizējiem izmēģinājuma projektiem /iniciatīvām starptautiskajā piegādes ķēdē; aicina Komisiju izstrādāt stratēģijas dokumentu par blokķēžu tehnoloģiju ieviešanu tirdzniecībā un piegādes ķēžu pārvaldībā; uzskata, ka par mērķi jānosaka blokķēdes dalībnieku atbalsta iegūšana projektiem un iniciatīvām starptautiskajā piegādes ķēdē un kopīga projektu īstenošana, cita starpā tajā iekļaujot tādas jomas kā dažādo partneru identitāte, izcelsme un datu uzglabāšana;

35. aicina Komisiju izstrādāt vadošu principu kopumu attiecībā uz blokķēdes pielietojumu starptautiskajā tirdzniecībā, lai nodrošinātu nozarei, muitas un regulatīvajām iestādēm pietiekamu noteiktības līmeni, kas veicina blokķēdes izmantošanu un inovāciju šajā jomā; uzsver, ka, pieņemot tiesību aktus par tehnoloģiju, kas ir lietojumu pamatā, tiktu ierobežota inovācija un jaunu lietojumu radīšana; uzsver, ka ES, bet jo īpaši ES rūpniecībai, ir svarīgi apliecināt vadošo lomu un līdzatbildību blokķēdes tehnoloģiju jomā, un nodrošināt līdzvērtīgus nosacījumus globālās konkurences laukā, kā arī izstrādes un normatīvās vides jomā; uzsver dialoga un prakses apmaiņas nozīmi, kā arī kompetences un digitālo prasmju veidošanu; aicina Komisiju sadarboties ar dalībvalstīm, lai sāktu un uzraudzītu izmēģinājuma projektus saistībā ar blokķēdes tehnoloģiju izmantošanu starptautiskajā tirdzniecībā, lai pārbaudītu tās sniegtos ieguvumus;

36. mudina Komisiju sadarboties ar dalībvalstīm, lai vienkāršotu un uzlabotu ar tirdzniecības atvieglošanu saistītās informācijas plūsmu, citu pasākumu starpā ieviešot piemērotas informācijas un komunikācijas tehnoloģijas;

Ceturtdiena, 2018. gada 13. decembra

37. aicina Komisiju Tirdzniecības ģenerāldirektorātā izveidot padomdevēju grupu blokķēdes jautājumos un izstrādāt koncepcijas aprakstu par privātu slēgtu tīklu izmēģinājuma projektiem saistībā ar blokķēžu izmantošanu visā piegādes ķēdē, iesaistot muitu un citas pārrobežu iestādes un ņemot vērā intelektuālā īpašuma tiesības un cīņu pret viltošanu; atzīst, ka blokķēdes tehnoloģija joprojām ir agrīnā attīstības stadijā, tomēr ir vajadzīga nozares stratēģija attiecībā uz blokķēdes efektīvu īstenošanu;

38. aicina Komisiju izpētīt veidus, kādos blokķēde varētu atbalstīt tirdzniecību un ilgtspējīgu attīstību; atgādina Parlamenta nostāju, ka pasākumiem, kas atbalsta ES digitālās tirdzniecības stratēģiju, būtu pilnībā jāatbilst ilgtspējīgas attīstības mērķiem (IAM), tostarp IAM5 par dzimumu līdztiesību un pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanu sievietēm, un būtu jāveicina to sasniegšana; atgādina Parlamenta nostāju par to, cik svarīgi ir veicināt sieviešu dalību STEM (zinātne, tehnoloģijas, inženierzinātnes un matemātika), kā arī novērst dzimumu atšķirības piekļuvē jaunām tehnoloģijām un to izmantošanā;

39. aicina Komisiju veikt politikas izpēti par to, kā blokķēde var modernizēt Savienības tirdzniecības aizsardzības rīcībpolitikas, lai stiprinātu to leģitimitāti un uzlabotu izpildi;

40. aicina Komisiju novērtēt tādas blokķēdes arhitektūras optimalitāti, saskaņā ar kuru privāti dati tiek glabāti ārpus ķēdes;

41. aicina Komisiju novērtēt, kā vēl vairāk atvieglot tirdzniecību un palielināt drošību, tostarp izmantojot atzītā uzņēmēja (AEO) koncepciju;

42. mudina Komisiju sadarboties ar starptautiskām organizācijām, sniegt ieguldījumu to darbā un iesaistīties pašreizējos projektos ar mērķi izstrādāt standartu un principu kopumu, lai atbalstītu regulējumu, kura mērķis ir atvieglot blokķēdes izmantošanu;

43. aicina Eiropas Savienību un tās dalībvalstis uzņemties vadošo lomu blokķēdes standartizācijas un drošības procesā, kā arī sadarboties ar starptautiskajiem partneriem, visiem attiecīgajiem dalībniekiem un rūpniecības nozarēm, lai izstrādātu blokķēdes standartus, tostarp saistībā ar terminoloģiju, izstrādā un tehnoloģiju ieviešanu tirdzniecībā un piegādes ķēžu pārvaldībā uzsver, ka kiberdrošība ir ļoti svarīga blokķēdes lietotnēm, tostarp starptautiskajā tirdzniecībā; aicina Komisiju apzināt drošības problēmas, novērtēt tehnoloģiskos riskus, piemēram saistībā ar kvantu skaitļošanu, un veikt pasākumus, lai novērstu tos;

44. aicina Komisiju sadarboties ar attiecīgām ieinteresētajām personām, lai pārskatītu un izstrādātu satvaru blokķēžu sistēmu sadarbības un savietojamības problēmu risināšanai;

45. atzinīgi vērtē ES Blokķēžu novērošanas centra un foruma izveidi un aicina to pētīt lietojumus, kuru mērķis ir atvieglot starptautisko tirdzniecību; ar šo prasa Komisijai izpētīt iespēju paplašināt ES Blokķēžu novērošanas centra un foruma pilnvaras un iesaistīt attiecīgās vietējās un globālās ieinteresētās personas, lai risinātu turpmākās problēmas un stiprinātu atbalstu lēmumu pieņēmējiem;

46. aicina Komisiju uzņemties vadošo lomu blokķēžu tehnoloģiju novērtēšanā un turpmākā izstrādē, tostarp konkrētās nozarēs, piemēram, tādās, uz kurām attiecas ES tirdzniecības politika, un izveidot padomdevēju grupu blokķēžu jomā, kurā būtu jāiekļauj eksperti jautājumos, kas saistīti ar nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu, izvairīšanos no nodokļu maksāšanas, datu aizsardzību un organizēto noziedzību;

47. atgādina Komisijai, ka ES ir iespēja kļūt par vadošo dalībnieku blokķēdes un starptautiskās tirdzniecības jomā, un ka tai vajadzētu būt ietekmīgam dalībniekam tās attīstības veidošanā pasaules mērogā kopā ar starptautiskajiem partneriem;

Ceturtdiena, 2018. gada 13. decembra

48. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Padomei un Komisijai, Savienības Augstajai pārstāvei ārlietās un drošības politikas jautājumos un Komisijas priekšsēdētāja vietniecei un EĀDD.
